

Plots zijn mondkmaskers toch niet nutteloos

Weken hoorden we dat mondkmaskers geen 'toegevoegde waarde' hebben, nu zijn ze op sommige plaatsen verplicht. **Paul De Grauwe** wijst op enkele tegenstrijdigheden.

De treinreizigers in station Gent Sint-Pieters hebben zich aangepast aan de nieuwe maatregelen. © Jimmy Kets

PAUL DE GRAUWE

Wie? Econoom aan de London School of Economics.

Wat? Beleidsmakers hadden mondkmaskers dragen sneller moeten verplichten.

Het mondkmaskerbeleid staat ter discussie. Ik wil mij hier niet mengen in de wetenschappelijke discussie over de zin en onzin van die maskers. Ook wil ik niet de indruk wekken dat de coronaanpak in België over de hele lijn niet deugde. Dat beleid steunt op wetenschappelijke analyse en werd met competentie uitgevoerd. We zijn erin geslaagd de curve van het aantal besmettingen om te buigen dankzij een uitzonderlijk goede organisatie van onze gezondheidszorg. Wel wil ik wijzen op een aantal inconsistenties in het mondkmaskerbeleid.

Eerste contradictie. Vanaf 2009 bestelden opeenvolgende regeringen tientallen miljoenen chirurgische mondkmaskers voor de bevolking. Tot

twee jaar geleden werden ze opgeslagen als strategische voorraad. Toen de federale regering in samenspraak met haar wetenschappelijke adviseurs tientallen miljoenen van die maskers kocht, moet ze toch overtuigd zijn geweest van de meerwaarde voor de bevolking?

Het moet uit zijn met politici en wetenschappers die blijven verkondigen dat de maskers maar een beperkt effect hebben

Maar wat zagen we bij de start van de coronacrisis? Plots kwamen politici en wetenschappers ons vertellen (sommigen van hen waren erbij toen de maskers werden besteld) dat mondkmaskers 'geen toegevoegde waarde' hebben, en dat ze dus nutteloos zijn. Een goede tien jaar geleden waren ze waardevol, dan plots niet meer. Vanwaar die om-

mekeer? Hier is mijn hypothese.

We weten dat de strategische voorraad mondkmaskers in 2018 vernietigd werd. Die is nooit vervangen, met als gevolg dat er bij de start van de corona-epidemie geen maskers meer waren (*DS 24 maart*). Een flater van formaat zou je kunnen zeggen. Voldoende om de gezagsdragers die verantwoordelijk waren voor dit wanbeleid ter verantwoording te roepen. Wat was de uitvlucht? Het verhaal dat mondkmaskers 'geen toegevoegde waarde' hebben. Zo konden ze dit wanbeleid minimaliseren: sorry, de mondkmaskers zijn er niet meer, maar goed, ze hebben toch geen nut. Een verhaal dat als cover-up kon dienen om de handen in onschuld te wassen.

Tweede contradictie. Beleidsmensen vertelden ook een iets subtieler verhaal over mondkmaskers: ze hebben geen nut voor diegenen die ze dragen, wel voor de mensen in hun omgeving. Daaruit hadden ze moeten besluiten dat iedereen maskers moet dragen. Want als A met haar mondkmasker B beschermt en als B met zijn mondkmasker A beschermt, dan volgt daaruit dat A en B elk een mondkmasker moeten dragen. Toch bleef de conclusie: mondkmaskers zijn niet zinvol.

Ik weet wel, in het begin waren er te weinig mondkmaskers, maar de beleidsmakers hadden wel al de logische conclusie moeten trekken: dat mondkmaskers nuttig zijn, en dat ze zo snel mogelijk verplicht zullen worden. Dat hebben ze niet gedaan.

Derde contradictie. Toen het aantal ziekenhuisopnames steeg, waren de mondkmaskers nutteloos. Toen de curve begon te dalen en er sprake was van een exitplan, heette het plots dat ze in het kader van die strategie wel een 'beperkt' nut konden hebben. Veel mensen die een beetje logisch kunnen denken, vroegen zich af hoe een mondkmasker dat nutteloos is tijdens de opgaande fase van de epidemie, tijdens de neergaande fase toch (een beetje) nuttig kan zijn. Of omgekeerd, als die maskers tijdens de neergaande fase mensen beschermen, dan moet dat toch ook zo geweest zijn toen de curve steeg? We kregen geen verklaring voor die contradictie.

Het is droevig dat de politieke en wetenschappelijke beleidselite verhalen heeft verteld die geen steek hielden. Iedereen die een beetje logisch kan denken, kon ze doorprikken. Maar laten we vooruit kijken. De regering heeft de knop omgedraaid en heeft mondkmaskers een belangrijke plaats gegeven in de exitstrategie. Ze zijn verplicht in het openbaar vervoer, en in winkels en bedrijven waar de afstandsregel niet kan worden gerespecteerd.

Onze politieke vertegenwoordigers moeten vanaf nu duidelijk maken dat het belangrijk is om een mondkmasker te dragen. Het moet uit zijn met politici en wetenschappers die blijven verkondigen dat de maskers maar een beperkt effect hebben. Als de gezagsdragers laten uitschijnen dat ze het dragen van mondkmaskers niet ernstig nemen, dan zal een groot deel van de bevolking de verplichting evenmin au sérieux nemen. De regeringsleden zouden alvast zelf het goede voorbeeld kunnen geven, en een mondkmasker kunnen dragen in het openbaar, zoals veel van hun collega's in andere landen doen. Ik heb dat hier nog niet gezien.